

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา

ในบทนี้จะกล่าวถึงระเบียบวิธีการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ขอบเขตการศึกษา ขอบเขตจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างวิธีการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา และระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้ชายวัยทำงานในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ นี้ครอบคลุมถึง กิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็น ของวัยผู้ชายวัยทำงาน

ขอบเขตประชากรและขนาดตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้จะทำการเก็บข้อมูลจากประชากรเพศชายที่มีอายุตั้งแต่ 20 – 59 ปีที่อาศัยอยู่ใน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งในปี 2545 มีจำนวนทั้งสิ้น 68,310 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2546) โดยกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ตามตารางสำเร็จรูปการกำหนดขนาดตัวอย่าง ด้วยความเชื่อมั่นที่ 95 เปอร์เซนต์ และความคลาดเคลื่อนที่ +5% จึงได้ขนาดตัวอย่าง 387 คน (ยูทส ไทเกอร์, 2546) ทำการสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า (Quota Sampling) ตามสัดส่วนของประชากรตามช่วงอายุต่างๆ โดยเก็บข้อมูลจาก ห้างสรรพสินค้า

แต่เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) เป็นหลักซึ่งมีจำนวนตัวแปรมาก จำเป็นต้องมีกลุ่มตัวอย่างมากเพื่อให้ได้ค่าทางสถิติที่น่าเชื่อถือมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจะกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพิ่ม เป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน รายละเอียดการแบ่งช่วงอายุของกลุ่มผู้ชายวัยทำงาน ดังนี้

ตาราง 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยการแบ่งช่วงอายุของกลุ่มผู้ชายวัยทำงาน

ช่วงอายุ (ปี)	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
20-29	20,796	125
30-39	17,022	100
40-49	19,292	110
50-59	11,200	65
รวม	68,310	400

วิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาในรูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้แก่

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามมีคำถามทั้งสิ้น 117 ข้อถามผู้ขายวัยทำงานตามห้างสรรพสินค้า จำนวน 400 คน โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับกิจกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 38 ข้อ

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความสนใจของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 34 ข้อ

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 36 ข้อ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต Factor Analysis และ Cluster Analysis สำหรับลักษณะคำถามที่มีคำตอบให้เลือก แบ่งเป็น 5 ระดับเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ของ Likert Rating Scale (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ , 2538) คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉยๆ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน
เห็นด้วย	4	คะแนน
เฉยๆ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของลักษณะการดำเนินชีวิต เพื่อสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยเป็นดังต่อไปนี้

1. ถ้ากลุ่มตัวอย่างใด มีค่าเฉลี่ยของคะแนนตัวประกอบ (Factor Score) ด้านรูปแบบการเนินชีวิต มากกว่า 0.50 แสดงว่า มีค่าอยู่ในเกณฑ์สูง
  2. ถ้ากลุ่มตัวอย่างใด มีค่าเฉลี่ยของคะแนนตัวประกอบ (Factor Score) ด้านรูปแบบการเนินชีวิต ระหว่าง 0.25 ถึง 0.50 แสดงว่า มีค่าอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง
  3. ถ้ากลุ่มตัวอย่างใด มีค่าเฉลี่ยของคะแนนตัวประกอบ (Factor Score) ด้านรูปแบบการเนินชีวิต ระหว่าง -0.25 ถึง 0.25 แสดงว่า มีค่าอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย
  4. ถ้ากลุ่มตัวอย่างใด มีค่าเฉลี่ยของคะแนนตัวประกอบ (Factor Score) ด้านรูปแบบการเนินชีวิต ระหว่าง -0.25 ถึง -0.50 แสดงว่า มีค่าอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ
  5. ถ้ากลุ่มตัวอย่างใด มีค่าเฉลี่ยของคะแนนตัวประกอบ (Factor Score) ด้านรูปแบบการเนินชีวิต น้อยกว่า -0.50 แสดงว่า มีค่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำ
- คะแนนตัวประกอบ (Factor Score) เป็นคะแนนมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1

สถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล มีวัตถุประสงค์เพื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะการดำเนินชีวิตและเพื่อวิเคราะห์ลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิตของแต่ละกลุ่ม ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำผลที่ได้ทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน มาหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของ Cronbach (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธ์, 2538) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติได้ค่าความเชื่อถือ ดังนี้

แบบสอบถามเกี่ยวกับกิจกรรม 38 ข้อ	= 0.821
แบบสอบถามเกี่ยวกับความสนใจ 34 ข้อ	= 0.857
แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น 36 ข้อ	= 0.897
รวมแบบสอบถามทั้งหมด 108 ข้อ	= 0.941

ดังนั้นแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ มีค่าความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง จึงมีความน่าเชื่อถือในการนำไปใช้สำหรับการวิจัย

หลังจากที่เก็บแบบสอบถามครบ 400 ชุด ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามอีกครั้ง ได้ค่าความเชื่อถือ ดังนี้

แบบสอบถามเกี่ยวกับกิจกรรม 38 ข้อ	= 0.828
แบบสอบถามเกี่ยวกับความสนใจ 34 ข้อ	= 0.851
แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น 36 ข้อ	= 0.804
รวมแบบสอบถามทั้งหมด 108 ข้อ	= 0.916

ค่าความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงแสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) มีวัตถุประสงค์เพื่อลดจำนวนตัวแปร (Data reduction) โดยจัดกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันไว้ด้วยกันและทำการคำนวณคะแนนตัวประกอบ (Factor Score) เพื่อให้เป็นตัวแทนของกลุ่มตัวแปร และเพื่อนำไปใช้วิเคราะห์กลุ่มในขั้นตอนที่ 3

ในการวิเคราะห์ จัดตัวแปรกลุ่มกิจกรรม ความสนใจ ความคิดเห็น วิเคราะห์แยกได้ตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 การสกัดปัจจัยใช้วิธีตัวประกอบหลัก (Principal Analysis)

2.3 จำนวนปัจจัยที่เลือกสกัด ใช้กฎที่ค่า Eigen value มากกว่า 1 เนื่องจากจำนวนตัวแปรของแต่ละชุดไม่เกิน 50 ตัวแปร

2.2 วิธีหมุนปัจจัยแบบ Varimax เพื่อให้ได้คะแนนตัวประกอบ (Factor Score) ที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์จัดกลุ่ม (Cluster Analysis) มีวัตถุประสงค์เพื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะการดำเนินชีวิต ใช้คะแนนตัวประกอบ (Factor Score) ที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 โดยการใช้การวิเคราะห์แบบ K-Mean Cluster Analysis กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่เราต้องการ และ หาค่าเฉลี่ยของคะแนนตัวประกอบของแต่ละกลุ่ม

ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา

ระยะเวลาในการศึกษา 6 เดือน ระหว่างเดือน มีนาคม 2547 ถึงเดือน สิงหาคม 2547

สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการศึกษา

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่